

ИСТОРИЈАТ

- **1965.год.** За потребе праћења квалитативних карактеристика површинских и подземних вода 1965.год успостављена је мрежа станица за квалитет вода. С обзиром на дугогодишње функционисање, а строго поштујући међународне стандарде, мрежа станица је као отворена категорија пратила развој индустрије, енергетике, саобраћаја и пољопривреде, тако да се број испитиваних водотока/профила повећао са 18/40 на 83/159. Такође уведена је контрола квалитета воде на 36 акумулација, 34 изворишта, као и подземних вода алувијона (прве издани) на 73 станице. Истовремено број испитиваних физичко-хемијских, биолошко-бактериолошких параметара, повећао са 35 на 66.
- **1983. и 1984.год.** дошло је до наглог загађења воде реке Ибар и Западне Мораве фенолом, као и Саве нафтом, што је довело у питање снабдевање становништва водом за пиће. Ова догађања иницирала су да се у стандардне активности Завода уврсти и организовање и спровођење ванредних мониторинга квалитета вода угрожених реципијената, након акцидентата који доводе до хаваријских загађења вода. Основни циљ ових активности је да се обезбеди непрекидно праћење кретања таласа хаваријског загађења дуж водотока и о томе обавештавају надлежне институције, а све у циљу заштите низводних корисника.
- **1985-1989.год.** Након хаваријских догађања на Ибру и Сави, констатовано је да уређаји за пречишћавање отпадних вода код већег броја загађивача нису изграђени у законски прописаном року (1978год.) и да код већине корисника изграђени уређаји не функционишу. У циљу предузимања адекватних мера заштите од даљег неконтролисаног загађивања водотока и повећања ефикасности мониторинга квалитета вода, на захтев Владе Републике Србије, РХМЗ Србије је израдио Катастар загађивача по јединственој методологији Института за Хидротехнику, Грађевинског факултета у Београду. У току израде Катастра регистрована су 952 појединачна загађивача, односно 130 концентрисаних, на подручју Републике Србије без Покрајина.
- **1990-1991.год.** извршен је Попис депонија, који је обухватио 234 депоније градског мешовитог и индустријског отпада.
- **1994.год.** у Програм систематског испитивања квалитета вода, уврштено је и испитивање речног седимента (6 река/25 профила) и муља у акумулацијама (6 акумулација).
- **1995.год.** отпочето је са спровођењем програма маршрутног испитивања квалитета воде Дунава и Саве, а у циљу што потпунијег сагледавања квантитативног и квалитативног режима ових река у периоду малих вода.

Избор микролокалитета на којима је вршено узорковање воде река Дунава и Саве, на потезу кроз Србију, вршен је тако да омогући сагледавање утицаја загађивача на промену квалитета вода дуж тока.

- **1997-1998.год.** Дугогодишња билатерална сарадња у домену водопривреде са суседним земљама, прекинута увођењем санкција, обновљена је током 1997.год. са Републиком Мађарском и 1998.год. са Републиком Румунијом, при чему је Републички хидрометеоролошки завод Србије био оперативни носилац свих активности у сегменту контроле квалитета вода граничних и границом пресечених водотока.

Наставком билатералне сарадње, дефинисани су Програми заједничких испитивања квалитета вода, седимента и речних екосистема, и то са:

1. Мађарском, на:

- Дунаву, Тиси, каналима Баја-Бездан и Плазовић са месечном динамиком у граничном појасу,

2. Румунијом, на:

- Дунаву, са месечном динамиком на профилима Банатска Паланка и Радујевац, и
- Нери, Карашу, Пловном Бегеју, Старом Бегеју, Моравици, Брзави, Тамишу и Златици, са двомесечном динамиком у граничном појасу.

- **1999.год.** Услови током НАТО бомбардовања диктирали су значајне измене у обиму и динамици реализације Програма систематског испитивања квалитета вода Републике Србије.

Фокусирање рада било је превасходно усмерено на последице акцидентата изазваних ракетирањем енергетско-индустријских постројења у приобаљима река. Лабораторијске анализе у случају водотока у стању хаварије, подразумевале су такозване циљане анализе, наменски прикупљених узорака са угрожених потеза водотока усклађено са прорачунатом динамиком премештања таласа загађења. Најчешће циљане анализе вршене су на присуство карактеристичних параметара као индикатора контаминације воде нафтом, нафтним дериватима, минералним уљима, полихлорованим бифенилима, фенолима...

- **2001.год.** Програм систематског испитивања квалитета воде, проширен је у делу испитивања седимента у рекама (18река/33профила) и муља у акумулацијама (12 акумулација),
- **2003.год.** Програм систематског испитивања квалитета вода, проширен је у делу Дневног програма испитивања квалитета воде реке Саве, односно станица Јамена добила је статус Извештајне станице што подразумева свакодневно одређивање шеснаест физичко-хемијских параметара на граничном профилу.